

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י' טבת תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות ד.

דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף י'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ד' 'וידמה בנפשו' עד פרק ד' 'עוד אמרו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק א משנה א עד פרק א משנה ה

"וְצוּם הָעֶשְׂרִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוָה לְשֹׁנוֹ וּלְשִׁמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים" | זה מה שהתחולל בעקבות ביקור של 'אורח לרגע' בשיעור הדף היומי בטבריה | נחשול ענק של מצטרפים חדשים לתכנית 'קנין תורה' עם תחילת המחזור החדש | 1799

חדשות דרשו

נחשול ענק של מצטרפים חדשים לתכנית 'קנין תורה' של 'דרשו' עם תחילת המחזור החדש של הדף היומי: "נכון לרגע זה הגענו לשיא של 500 נרשמים חדשים ביום אחד בלבד!"

"מבחינתנו כל נבחן נוסף שמצטרף זה כמו שורת רווח נוספת לחברה עסקית - ולא סתם רווח, אלא רווח גדול ומשמעותי", מוסיפים ב'דרשו'

מהיר יותר ויותר, מוסיפים ב'דרשו'.

בשבוע האחרון, לאחר הסיום הגדול ב'בנייני האומה', ולקראת תחילת לימוד המחזור החדש, מדווחים במשרדי 'דרשו' על הצפה של ממש: "הצטרפות המונית", הם אומרים, "ממש התנפלות. מתקשרים אנשים מכל רחבי הארץ והעולם, מבקשים להירשם ולקבל מידע אודות מוקד המבחן הקרוב אליהם. אנשים רוצים לדעת פרטים אודות התוכנית, קצב הלימוד, סוג המבחנים, מועדי הבחינות ועוד ועוד..."

ב'דרשו' מקפידים בימים כתיקונם לענות לכל פניה טלפונית בתוך שניות בודדות, ואכן ידוע הארגון ומפורסם במענה הטלפוני האיכותי והמהיר במיוחד, אבל בימים אלו, הפניות רבות מכדי שהצוות המתוגבר יצליח להשתלט על הקצב ההולך וגובר.

"מדובר במספרים גבוהים במיוחד. בשיאו הגיע הרישום לכ- 500 מצטרפים ביום אחד. כל מצטרף כזה מצריך מענה סבלני וממושך, אנחנו לוקחים ממנו את כל הפרטים, שם מלא, טלפון, מספר זהות, כתובת, מקום לימוד או עבודה, מקום המבחן שבו

יעקב א. לוסיגמן

בעוד שרשרת מעמדי הסיימים בעיצומה, ומאות אלפי לומדי 'הדף היומי' כבר החלו בשמחה ובהתלהבות רבה לעסוק במסכת ברכות, מתוך שאיפה חזקה והחלטה ברורה לסיים את הש"ס כולו בעז"ה, בשבע וחצי השנים הקרובות - במשרדי 'דרשו' לא מפסיקים הטלפונים לצלצל.

בכל אחת משיחות הטלפון שמגיעות למשרדי 'דרשו' בימים אלו, הבקשה היא אחת ויחידה: "אני רוצה להירשם למבחני 'דרשו' בתוכנית 'קנין תורה', לרגל המחזור החדש של 'הדף היומי'..."

"פרויקט הרישום של נבחנים חדשים לתוכנית 'קנין תורה', החל הרבה לפני סיום הש"ס", אומרים ב'דרשו'.

"כבר בחודש אלול יצאנו עם קמפיין מקדים, שקרא לציבור להירשם ולקבל על עצמו לימוד 'דף היומי' עם חזרה ושינון ועמידה בכור המבחן מדי חודש בחודשו.

"כמובן שכלל שמועד הסיום ותחילת המחזור החדש הלך והתקרב, כך גם גדל בהתמדה מספר הנרשמים, והקצב הלך והפך

שורת רווח נוספת לחברה עסקית, ולא סתם רווח, אלא רווח גדול ומשמעותי".

ומה יקרה למי שלא יצליח להירשם בכלל? ב'דרשו' שבים ומרגיעים: "בעיקרון ההרשמה נועדה לנוחיות המשרד, אבל בפועל גם מי שלא נרשם מראש, יוכל להירשם תוך כדי עריכת המבחן עצמו, כך שנושא זה אינו אמור להדאיג את הציבור, וכל מי שמעוניין להיבחן ל'דרשו' יוכל להגיע למוקדי הבחינה, להירשם ולקבל ציון למבחן שלו, ובמידה ויעמוד בקריטריונים הנדרשים יוכל לקבל גם את המלגה המגיעה לו בעז"ה".

הוא מתכוון להיבחן ועוד ועוד. זה לוקח זמן, ובנוסף על כל אלו יש גם שאלות שאנחנו צריכים לענות עליהם, כך שזה לא עניין של כמה דקות בודדות, והצוות עמל מבוקר ועד לילה כדי לעמוד בקצב עד כמה שהדבר אפשרי".

ואם ניסיתם להירשם ולא הצלחתם לקבל מענה, עובדי המשרד מבקשים להרגיע: "המבחן הראשון ייערך רק בעוד כחודש, ועד אז בוודאי תוכלו לקבל מענה ולהירשם בצורה מסודרת, למרות שאנחנו מקווים שהקצב ילך ויתגבר, ולמרות התגבור לא נצליח לעמוד בקצב. מבחינתנו כל נבחן נוסף שמצטרף ל'דרשו' זה כמו

עניינא דיומא - עשרה בטבת

אם היה אפשר שיחול עשרה בטבת בשבת, היו מתענים אפילו בשבת

מהות צום עשרה בטבת וכיצד משלימים מאה ברכות ביום התענית

לציבור המתפללים באיזה יום יחול הצום (אבודרהם עמוד רנד שו"ע תקנ ד).

הטעם: לפי שבזמן חז"ל תעניות אלו לא היו קבועות, אלא תלויות ברצון הציבור כדאמרינן (ר"ה יח, ב), רצו מתענים לכן נהגו להכריז עליהם, כדי להודיע שאכן רוצים הם להתענות.

טעם בני אשכנז שאין מכריזים דקיי"ל דעכשיו אינו תלוי ברצון דכבר קבלנו עלינו התעניות לכן כתב הרמ"א דמנהג האשכנזים שלא להכריז דעכשיו אינו תלוי ברצון (ביאור הגר"א או"ח סימן תקנ, ערוה"ש שם).

נישואין בליל עשרה בטבת: יש אומרים שאין ראוי לעשות נשואים אור ליום התענית וה"ה שבע ברכות כדברי המשנ"ב (תקנ ו ושעה"צ שם ט) דבעל נפש יחמיר בכל העינויים מהלילה, ובשעת הדחק אפשר לעשות נישואים [מלבד ליל י"ז בתמוז]. (הגרשז"א הליכות שלמה דיני תעניות פרק שלושה עשרה א ד"ה שם א אורחות הלכה 1).

ויש אומרים: שאין צריך להימנע מלערוך נשואים [מלבד ליל י"ז בתמוז] ושרי לנגן בכלי זמר באופן הרגיל (הגר"ש"א בית חתנים פרק ו סי"א)

דחיית התעניות

צום נדחה: כשחל צום ביום השבת הוא נדחה עד לאחר השבת (שו"ע תקנ ג), **והטעם:** [דנדחה ולא מקדימים ליום חמישי] משום דאקדומי פורענותא לא מקדימינן (מגילה ה, א).

צום בערב שבת: רק צום עשרה בטבת יכול לחול בערב שבת וצמים בו ואינו נדחה (משנ"ב תקנ ס"ק י). מוציא ס"ת במנחה אך

הרב יהודה לב

"ויהי בשנת התשיעית [למלכות צדקיהו] בחודש העשירי בעשור לחודש בא נבוכדנצר.. וכל חילו על ירושלים ויבן עליה ויבנו דיק [מגדל הנבנה מול עיר ללוכדה] סביב, ותבוא העיר במצור... ויחזק הרעב בעיר ולא היה לחם ותיבקע העיר" (מלכים ב כה א-ז).

עשרה בטבת הוא יום תענית ציבור (זכריה ח, יט).

הטעם: ב' בטבת, שנת ג' אלפים של"ז, החל נבוכדנצר מלך בבל במצור על ירושלים. מצור זה היה תחילתה של הפורענות שבסופה היו חורבן בית המקדש הראשון וגלות בבל (מלכים ב, פרק כה, פסוקים א ד, תוספתא מסכת סוטה פרק ו הלכה י, משנ"ב תקמט ס"ק ב).

מהות הצום

כדי לעורר הלבבות שנושבו ממעשינו הרעים והצום הוא הכנה לתשובה והתשובה היא העיקר (רמב"ם הלכות תענית פ' הלכה א).

הנהגה ביום צום: אסור להרבות בשחוק ובשמחה אלא צריך להשרות עצמו אוירה של כובד ראש (שו"ע תקסח יב), וראוי לנוהג כן גם בלילה שלפני הצום (דיני ארבע תעניות צבור הקבועים ב להרה"ג רבי שריה דבילצקי שליט"א).

הכרזה

בני ספרד נהגו שבשבת שלפני צום עשרה בטבת [וצום י"ז בתמוז], אחרי קריאת ההפטרה, שליח הציבור מכריז ומודיע

לא אומרים תחנונים ולא נפילת אפים מפני כבוד שבת (משנ"ב שם יא).

אם היה אפשר שיחול עשר בטבת בשבת היו מתענים אפילו בשבת (ב"י תקנ ד"ה והר"ד בשם אבודרהם סוף תפילת תענית), הטעם: לפי שכתוב בו "בעצם היום הזה" (יחזקאל כד ב) כמו ביו"כ (אבודרהם) אלא שאינו יכול לחול בשבת. ביאור הענין מ"ש מכל התעניות, כל התעניות מתענים מפני המאורעות שארעו ותלוי בחודש כדכתיב בקרא, א"כ יכולים להתענות גם למחר, ולכן כשחל בשבת נדחה למחר, אבל בעשרה בטבת דכתיב "בעצם היום הזה" (עי' ר"ה דף ית, ב), א"כ הוא דין דוקא באותו יום, וע"כ א"א לדחותו למחר, ושפיר היה אפשר להתענות אף בשבת (חידושי הגר"ח ראש השנה דף יח, ב).

להשלים מאה ברכות

בתענית שמתחילה מהיום כגון עשרה בטבת י"ז בתמוז צום גדליה.

לבני ספרד צריך להשלים חמש ברכות משום שביום רגיל יש מאה ואחד ברכות שהוא כולל ד' סעודות ובתענית שמתחילה מהיום חסרה סעודה אחת ונשאר להשלים חמש על נט"י המוציא וד' דברכת המזון. לבני אשכנז שמברכים ב' ברכות על תפילין צריך להשלים ד' ברכות.

צורת ההשלמה על ידי ברכת אשר יצר וכן אפשר על ידי שיכון לברכות של קריאת התורה והפטרה שקוראים בתענית (קשו"ע ו ז, שו"ע רפד ג כתב עצה זו לענין שבת ונראה דה"ה הכא, עיין מג"א סו).
קבלת צום: אין צריך לקבל על עצמו צום, והטעם: כיון שהוא תענית ציבור.

סיום הש"ס

"אני רגיל מדי פעם לשאול את הנבחרים: האם האמנתם שיש לכם את הכשרונות האלה? האמנתם שתזכו להיבחן על כל הש"ס? חלמתם פעם שתוכרתו בכתר של ש"ס אידן'?!... וכולם עונים כאיש אחד בלב אחד: לא האמנו!..."

משאו של נשיא 'דרשו' רבי דוד הופשטטר שליט"א במעמד סיום הש"ס בבנייני האומה בירושלים

ש"ס? חלמתם פעם שתוכרתו בכתר של ש"ס אידן? וכולם עומדים, כולם עונים, כאיש אחד בלב אחד, לא האמנו. אף פעם בחיים לא האמנו שיש לנו כשרונות כאלה. אין לנו כשרונות כאלה. זה למעלה מהכשרונות שלנו, למעלה מההישגים שלנו, זה שלא כדרך הטבע.

ובכל זאת נבחרים, ויש בלי עין הרע אלפי נבחרים בכל העולם, גמרא, הלכה, מוסר, מאות אלפי יהודים נבחרים בכל רחבי העולם על חלקי התורה. מאיפה זה?

בפרשת ויגש נאמר: "ויגש אליו יהודה", יהודה ניגש למלחמה. אומר המדרש: יהודה אמר ליוסף, אם אני מוציא את החרב מהתער, ממך אני מתחיל ובפרעה רבך אני מסיים.

נתבונן רגע. נכון, יהודה הוא גיבור חיל, אבל האם יש סיכוי? הוא אסור בארמון של המשנה למלך, סביב לו מיליוני מצרים, האומה החזקה בעולם, יש סיכוי שהוא יעמוד כנגד כולם?

ויותר מזה אומר המדרש בבראשית רבה: כאשר יוסף שמע את דבריו של יהודה, הוא קם מהאבן שהוא ישב עליה ובעט בה, והיא נהפכה לגל של צרורות. תמה יהודה ואמר: גיבור הוא ממני. ומיד החזיק בחרב שלו להוציאה מהתער.

מה הפירוש? הוא כבר רואה שיוסף גיבור ממנו, אז הוא הולך הלאה, למלחמה?! מה הפירוש של הדברים האלה?

ברשות כבוד מרנן ורבנן גדולי תורה שליט"א, ברשות כבוד קדושת האדמורים שליט"א, ראשי ישיבות ורבנים חשובים, ברשות המסיימים, ברשות כל התלמידי חכמים, כל הקהל הקדוש הזה שנתאספו לכבודה של תורה. לתת כבוד לתורה בסיום הש"ס במחזור הי"ג של הדף היומי.

המעמד הגדול הזה, מעמד פתיחה לכל סיומי הש"ס שבעז"ה ית' יהיו כאן בארץ הקודש, ובכל העולם כולו. וכמובן יש שמחה מיחדת להיות ראשית, חלק מהראשית של שמחת התורה הקדושה. ויהי רצון שמכח השמחה הזו שמתפרסת על כל העולם, יהי רצון שנרבה לומדי תורה, דורשי תורה, להרבות שיעורים לתורה, מבחנים ונבחרים בכל העולם.

אנחנו עומדים על פתח המחזור השלישי של מבחני 'דרשו', קנין תורה וקנין ש"ס, ומחזור השני של קנין חכמה. וראינו ב[אותם] מחזורים שהיתה מסירות נפש. דביקות גמורה בקביעות התורה. מדרגות גבוהות בלימוד התורה, בהתמדת התורה. מעלות ועמל התורה ויגיעה. עומדים בנסיון בדור שהוא מוקף נסיונות, ובכל זאת, בכל חודש נבחרים שלושים דף, מאה ועשרים דף, יש נבחרים על כל הש"ס, וגם חלק עם תוספות.

ומאיפה באה המסירות נפש הזו? מאיפה היא נובעת?

אני רגיל מדי פעם בפעם לשאול את הנבחרים: אתם האמנתם שיש לכם את הכשרונות האלה? האמנתם שתזכו להיבחן על

למנוע את האפשרות של מסירות נפש, האפשרות לעמוד נגד הטבע ולהפוך את הטבע. בזה הוא נלחם עם יעקב ויעקב עמד נגדו, ועל כרחו קרא לו ישראל. ואנחנו בני ישראל יורשים את הפך הזה. את הפך שמן, שעל ידו עם כל הרצון וכל המסירות נפש יכולים לעמוד נגד הנסיונות, נגד האויבים, ולהפוך את הטבע ולהפוך את הטמא לטהור. והפך שמן יכול להתמלאות.

וגם בזמננו, בימים ההם בזמן הזה, הדגש בחנוכה - שאנחנו אומרים זאת פעם אחר פעם יותר מכל החגים, גם בברכה של ההדלקה, גם בהנרות הללו, ובעל הניסים פעמיים - בימים ההם בזמן הזה, ועשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה. יש לנו את הכח הזה. זה הכח שירשנו אנחנו בני ישראל מיעקב אבינו. אנחנו בני ישראל, שאפילו שזה נראה שאין לנו כשרונות, אפילו שנראה שאין אפשרות - יש אפשרות! אנחנו לא יכולים? - אנחנו כן יכולים! זה יותר מדי קשה? - אנחנו כן יכולים להתגבר! זה הכח, זה הירושה שירשנו מיעקב אבינו, שבמצב שנראה שאין כח, יש כח!

קשה. זה נראה שאין כח, שנגמר הכח - אבל יש כח. יש לנו את הכח, יש בתוכנו את הכח להתגבר, לעמוד בנסיון, יש את הכח! וזה הכח שהראיתם, להיבחן על הש"ס. אבל מורי ורבותי. אנחנו חיים בחלום! מי חלם אחרי השואה, שיהיו אלפי ש"ס יידן. מי חלם חלום כזה? אחרי השואה? בקושי, אולי ש"ס ייד אחד. אולי שנים בכל העולם כולו. אלפי ש"ס יידן זה חלום!

זה חלום, אבל זה לעומת זאת אנחנו חיים בתקופה של רחמנא ליצלן ריבוי של שונאי ישראל, ריבוי של שונאי הדת, שונאי התורה. אולי בהיסטוריה של כל העולם כולו רח"ל לא היתה הכמות של הכופרים שיש בדור הזה.

אז האחריות שלנו, היא לצאת מהשמחה הזו בכל הרצון ובכל הכח, להרבות לומדי תורה, דורשי תורה, שיעורי תורה, מבחנים ונבחנים, להרים את קרן התורה, את כבוד התורה, כבוד הקב"ה. לצאת בכל הכח.

ובעזרת ה' יפתחו שערי שמים ורחמי ה', הרחמים של הקב"ה ינחו עלינו, שתהיה לנו סייעתא דשמיא בכלל ובפרט, זרעא חיא וקיימא, עוסקים בתורה. שיהיו לנו רפואות וישועות ונחמות, ולכלל ישראל תהיה הנחמה הכי גדולה בהשראת השכינה וכבוד השכינה בביאת גואל במהרה בימינו אמן.

אחרי מאתיים ועשר שנים כלל ישראל עומדים על ים סוף. מצרים רודפים אחריהם, הים לפניהם, "ויצעקו אל ה'... למה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו..." - האם יש סיכוי? ובכל הם זאת קופצים לים, ויש קריעת ים סוף.

אנו נמצאים בימי החנוכה. החשמונאים היו מעטים נגד הרבים. פך שמן שמספיק רק ליום אחד. אין סיכוי. ובכל זאת נלחמים ומנצחים. והשמן דולק לשמונה ימים.

מהיכן בא הכח הזה, הכח של המסירות נפש, הכח להפוך את הטבע, לעמוד נגד הטבע ולשנות ולהפוך את הטבע - מאיפה זה בא? מה היסוד של הדברים?

כתוב בפרשת וישלח "ויותר יעקב לבדו". הוא נשאר לבד. הוא נשאר לבד על פכים קטנים. מה הפירוש של הדברים? יעקב אבינו נשאר לבד ומסכן את עצמו על פכים קטנים? הרי זו סכנת נפשות, מה הפירוש בזה?

אומר הדעת זקנים: אל תקרי לבדו אלא לכדו. הוא חזר לכד שלו. איזה כד? - אומר המגלה עמוקות: זה הכד של נס חנוכה. זה הכד של החשמונאים.

מה הקשר בין הכד של יעקב אבינו? לכד של החשמונאים? מה הפירוש של הדברים?

בפרשת ויצא כתוב שיעקב אבינו ברח מעשו לקיים מצות אמו, כיבוד אב. הוא מסר נפשו לקבל את הברכות מיצחק, הוא שם את האבן תחת מראשותיו ונעשה נס ונהפכו לאבן אחת. והוא אמר "מה נורא המקום הזה". הוא רצה להתפלל בכל לב ובכל נפש. נשתייר לו כד של שמן, ומזה הוא משח את הנסכים, זה היה הנסכים של השמן על המצבה, ובנס נתמלא הכד. זה הכד של יעקב אבינו, והוא ראה שזה כד של נס.

עם המסירות נפש של יעקב אבינו והרצון לעבודת ה', יעקב אבינו תיקן תפילת ערבית. שם נוצר הכד של שמן שנתמלא. ועל זה הוא חזר, לפך, על תקרי לבדו אלא לכדו, לפך של השמן. הוא רצה להציל את הפך של שמן ולנסך את הנסכים על המצבה בבית אל. הוא רצה להציל את הפך שמן כדי להוריש אותו לכלל ישראל. אומר השפתי כהן - זה הפך שמן שנמשח בו המשכן וכליו ובגדי הכהונה. זה הפך שמן של אליהו הנביא. זה הפך שמן של אלישע הנביא. זה הפך שמן של החשמונאים. על פכים קטנים. הפך של יעקב אבינו זה גם הפכים של עם ישראל, שהוא הוריש לעם ישראל.

ואולי זה עומק המלחמה של שרו של עשו, למנוע את הפך הזה מכלל ישראל. למנוע את האפשרות לעמוד נגד כל הנסיונות.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

במפגש הבא שלהם קידם דני את אבי בחיך ניצחון. "תמיד אתה אומר דבר תורה - הפעם אני אגיד לך!"... והוא סיפר מה ששמע בשיעור. "מה אתה אומר", הרצין אבי, "אם כך אני צריך לחשוב עוד פעם על מה שאני עושה"...

זה מה שהתחולל כתוצאה מביקור של 'אורח לרגע' בשיעור הדף היומי בטבריה...

בחצר המרווחת על כורסאות גינה, הם שואפים אוויר מלא ניחוח של הצמחים שהוא עצמו עמל לטפח, אבל אבי לוקח לו את כל הבמה. בסופו של דבר, אחרי שיחה, מתברר שאת הדברים המעניינים אומר דווקא אבי, בשמו של החרדי. הוא נשאר אותו חבר מחוספס כמו פעם, אבל משהו בכל זאת השתנה אצלו. כנראה שטפטופים של דברי תורה מרככים משהו בלב, ופותרים אותו. אבי מתלהב קצת יותר מדי מהחבר הדתי שלו, והוא מצטט אותו עם עיניים מבריקות והתלהבות שהוא לא הכיר עד היום.

אי הנוחות של דני עלתה והתגבהה לגבעה קטנה של קנאה. קנאת סופרים. דני החליט שגם הוא מוכרח לשמוע משהו טוב, כדי שיהיה לו מה לספר, וכך הולכייהו רגליו אל השיעור שלנו בדף היומי. אל תתנו לרושם חיצוני להטעות אתכם. שני בני אדם שנראים רחוקים כל כך, מתחרים ביניהם מי ישמיע למי דבר תורה.

במפגש הבא שלהם קידם דני את אבי בחיך ניצחון. "תמיד אתה אומר דבר תורה. הפעם אני אגיד לך!" הוא סיפר את הסיפור על האדם שזרק אבנים לרשות הרבים, ובסוף ניזוק מהם. "מה אתה אומר", הרצין אבי, "אתה רוצה לומר לי שהוא נתקל באבן שהוא עצמו זרק? ככה? זה לא פשוט... אני צריך לחשוב עוד פעם על מה שאני עושה".

"על מה?" התעניין דני. "על העסקים שלי. בחצר של הבית שלי בניתי בריכה גדולה. סמוך אלי ממוקמת ישיבה של בחורים, ויום אחד פנה אלי ראש הישיבה והסביר לי שלא מתאים להם שתהיה בריכה במיקום כזה. הרב הסביר לי שאפשר להשקיף אל הבריכה מחלונות הישיבה. אמרתי לו שאני בונה בשטח שלי, וזכותי לעשות מה שאני רוצה. מה הוא חושב, שאני עובד אצלו? לא מתאים לו, שיעביר את הישיבה, למה אני צריך להתקפל? אבל עכשיו, כשאני שומע את הסיפור שלך מהגמרא... אני צריך לחשוב על זה עוד פעם". אבי חשב ושוב חשב. הגמרא היא לא בן אדם שבא ומזהיר אותך. הגמרא זה דבר ה', זאת התורה הקדושה, וחוף מזה, אבי היה חכם כדי להבין שהסיפור אינו מטריד אותו סתם ככה. יש דברים בגו. בריכה היא לא רק מקור הכנסה, היא גם יכולה להזיק, והוא מעדיף לא לחשוב איך בדיוק היא מסוגלת להביא אתה קללה ולא ברכה. בסופו של דבר, הוא סגר את הבריכה לרווחת הישיבה. והכל התחיל באותו ביקור של אורח לרגע בשיעור של הדף היומי.

(משנתה של תורה ויחי תשע"ט)

ישנו שיעור קבוע לדף היומי בעיה"ק טבריה תובב"א הנמסר באידיש, שיעור קבוע מדי יום ביומו יום וגשם לא ישבתו. ביום בהיר אחד נכנס לביהמ"ד יהודי אשר חזותו מעידה על מידת שמירת התורה והמצוות שבחלקו, ופנה ישר לשולחן השיעור כשהוא ספק שואל ספק אומר: "שמעתי שיש כאן שיעור, אני יכול להשתתף?" משנענה בחיוב וחיך רחב התיישב הלה ופתח גמרא. המג"ש שעמד מהרה על הבעיה השפתית, החל את השיעור בשפה עברית כדי שיוכל האורח לטעם מנופת צוף טעם.

לקראת סיום השיעור ביקש המג"ש להטעים את האורח בגמרא מעט יותר קלה וקליטה, ופתח את הגמ' בב"ק דף נ', עמוד ב'. "מעשה באדם אחד שהיה מסקל אבנים מרשותו לרשות הרבים. מצאו חסיד אחד, ואמר לו, ריקה, מפני מה אתה מסקל מרשות שאינה שלך לרשות שלך?". המג"ש הסביר בטוב טעם את טעותו של מסקל האבנים, שמזיק לרשות הרבים שתמיד תהיה שלו, בעוד שרשות היחיד אינה מובטחת לו. הוא הרי עלול להפוך לעני ולמכור את הנכס שברשותו. ברבות הימים אכן מכר בעל הבית את הנכס, ויום אחד, בעוברו ברשות הרבים נכשל באבנים שהוא עצמו זרק.

בהתחשב באורח הרחוב המג"ש בדברים, בהדגישו שרגישות לזולת אינה רק למען הזולת, אלא למען עצמנו. אם אני מזיק לרבים, לעצמי אני מזיק, ואם אני נשמר ומתחשב, בסופו של דבר אני ארוויח מכל העניין. נראה היה שהדברים התיישבו על לבו של אורחנו. הוא הודה לנו, ויצא מן השיעור.

אירוע זה נשכח מלבנו, אך לאחר תקופה נודעה לנו פעולתו של שיעור, שלכאורה נראה היה כלא מסעיר במיוחד.

לאורחנו היקר, דני, ישנו חבר, שגם הוא, לצערנו, רחוק משמירת תורה ומצוות, והוא שומר עמו קשר מתמיד. כל שבוע נפגשים השניים על כוס קפה ומשוחחים על דא ועל הא. השיחה הולכת ומתגלגלת ואז אומר לו החבר, אבי שמו: "רוצה לשמוע משהו יפה? באמת יפה?" דני מטה אוזן לאורחו, והוא משמיע לו משהו יפה באמת. דבר תורה! "יש לי חבר חרדי", גילה אבי את סודו, "הוא אמר לי את זה".

עם הזמן מתברר שהחבר החרדי פגש את אבי פעמים רבות למדי. בכל פעם שאבי ודני נפגשים נהנה אבי להשמיע לחברו אי אלו פנינים משובבי נפש. השניים מתענגים על הדברים, אבל דני מרגיש אי נוחות. הוא מארח את אבי על כוס קפה בבית שלו, יושב אתו

היכן צריך לשייר אמה על אמה כזכר לחורבן - ממזל הפתח? מעל הפתח או לצד הפתח?

נוכח פתח הבית וצריך שיהיה נראה לו תמיד. וכן נהג מרן החתם סופר וכמו שמובא בספר מנהגי החתם סופר עמ' קנ"ה. ועיין במשנה ברורה (שם סק"ג) שהביא השיטות בזה, ובספר אורחות רבנו (שם) מובא בשם מרן הגרי"י קנייבסקי זצ"ל, שכאשר לא היתה אפשרות לעשות זכר לחורבן מול הפתח הורה לעשותו ממעל לפתח.

אם קנה בית שלא שיירו בו אמה על אמה זכר לחורבן, עיין במשנה ברורה (שם עפ"י דברי המג"א סק"ד), דחייב הקונה לקלף סיד בשיעור אמה על אמה. אכן בספר דעת תורה (או"ח שם) הוכיח משו"ת הרדב"ז (ח"ב סימן תר"מ) דאין הקונה חייב לקלף. אולם בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ג סימן פ"ו) ובשו"ת משנה הלכות (ח"ב סימן ע"א) רצו לדחות ההוכחה מדברי הרדב"ז שם, עיי"ש. ועיין עוד בשו"ת אגרות משה (שם) ובאורחות רבנו (ח"ב עמ' קמ"ח) מה שכתבו לענין שוכר דירה אם מחוייב לקלף הסיד או לאו. (ועיין שו"ת דבר יהושע ח"ג סימן ע"ג).

בספר מנהגי החתם סופר (עמ' קנ"ה) וכן בספר אורחות רבנו (ח"ב עמ' קמ"ו) כתבו, שבכל חדר מחדרי הדירה משיירים אמה על אמה, וכן מבואר באליהו רבא (שם סימן תק"ס סק"ד). אך יש חולקים, דדוקא מול הפתח צריך לשייר ולא בכל חדר, עיין שדי חמד (מערכה ז' אות י"ב) ובשו"ת שאלת יעב"ץ (ח"א סימן קס"ט). ועיין באורחות רבנו שם לענין פרוזדורים שבתוך הבית אם יש להחמיר גם בהם או לאו, עיי"ש.

(הרב אליקים דבורקס, יתד נאמן ויגש תשנ"ו)

לקראת עשרה בטבת ראוי לעורר על דין אחד שיש מקילים בו, אם כי לא ידוע היתר להקל בו, וכמש"כ בשערי תשובה (או"ח סימן תק"ס) ובמשנה ברורה (שם סק"ג) וכף החיים (שם ס"ק י"א עיי"ש).

דין זה הוא מה שנאמר בגמי בבא בתרא (דף ס' ב') ובשו"ע (או"ח סימן תק"ס ס"א), שהמסייד ביתו משייר מקום מסויים ללא סיוד זכר לחורבן בית המקדש, וזהו עפ"י דברי חז"ל שם שמזמן שחרב בית המקדש התקינו חכמים שבאותו הדור שבכל דבר שמחה יעשו זכר לחורבן, וכמו שנאמר (תהילים קל"ז) אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי. ועיין בב"ח ובאליהו רבא שם, שדין זה הוא אף אם בשעת הסיוד לא שייר מקום זכר לחורבן, שצריך לקלוף את המקום שהיה צריך לשייר אותו ללא סיד. (ועיין בספר אורחות רבנו על מרן הגרי"י קנייבסקי זצ"ל ח"ב עמ' קפ"ו).

שיעור המקום שצריך לשייר אותו ללא סיוד, הוא אמה על אמה, וכמש"כ בשו"ע או"ח שם, וצריך שיהיה בצורת ריבוע, וכמו שכתב בפרי מגדים שם (משב"צ סק"א).

ולענין מקום שיור הסיד, מבואר בפוסקים שם שהוא בקיר אשר נגד פתח הבית. ובפירוש דין זה יש כמה שיטות. דיעויין בערוך השולחן (שם ס"ה), דהכוונה היא מול הפתח כדי שהמקום יהיה ניכר מיד לכל הנכנסים לבית דרך הפתח הראשי. אכן בפרי מגדים שם נקט דהכוונה היא ששייר בצד הפתח וסמוך לו. אך יש מפרשים דהכוונה היא ממעל הפתח, כיון שבעל הבית דרכו לישיב

**האזינו בשידור חי
למעמד האדיר
מסיום הש"ס ביד אליהו
ביום חמישי י"ב טבת
החל מהשעה 18:00 בערב**

בקו השיעורים של 'דרשו' 0772222666 שלוחה 8

בעומדו לפני השופט, שומע ר' אריה לויין שקיימת נגדו תלונה שהוא אינו עומד בכתב-ערבות על סכום כסף גדול שחתם למלווה אחד. תמה צדיק זה מאוד לעצמו, כי מעולם לא חתם ערבות לאף אחד. הוא ביקש לראות את השטר, וכמובן שהכל היה מזויף...

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בסיפורים מיוחדים על לימוד זכות וזהירות בכבוד חברו

בצורה כזו.

כך עשיתי, הוא מספר, ומה גדלה תדהמתי כשהתלמיד עשה לי סימן כלשהו בגרונו. עד מהרה התברר לי שממש לאחרונה הוא עבר ניתוח בגרון, ולא יכול היה לדבר כלל, ולכן קרא לי בצורה הנ"ל.

אם לא הייתי מגיב, התלמיד היה נפגע מאוד, ואם לא היה לו די ביסורים שעבר בגלל הניתוח, הייתי מוסיף לו כהנה וכהנה, אומר הת"ח.

מה עשה רבי אריה לויין זצ"ל כאשר תבעוהו על כתב-ערבות מזויף?

מתוך מעשה שאירע עם הסבא שלנו, הגה"צ רבי אריה לויין זצ"ל, נוכל ללמוד עד כמה מוטל עלינו שלא לבייש את הזולת, גם אם פשע וחטא נגדנו.

פעם הגיעה לר' אריה הזמנה להתייצב בבית המשפט. מי שהכיר את חמיו של מרן הגרי"ש אלישיב יודע עד כמה המונח 'בית משפט' היה זר ומנוכר לו. ובכל זאת, אם קוראים, צריכים ללכת אל השופט.

בעומדו לפני השופט, שומע ר' אריה שקיימת נגדו תלונה שהוא אינו עומד בכתב-ערבות על סכום כסף גדול שחתם למלווה אחד. תמה צדיק זה מאוד, לעצמו, כי מעולם לא חתם ערבות לאף אחד. את כל 'עסקיו' היה מבצע בכסף מזומן, מהמשכורת הדלה שקיבל ממשרת המשגיח ב'עץ חיים'. ואם כן מה לו ולכתב-ערבות.

הוא ביקש לראות את השטר, וכמובן שהכל היה מזויף... גם המלווה, שזיף את השטר, בראותו במה ובמי מדובר, עמד מבוש ונכלם לפני השופט.

במצב כזה, היה רבי אריה יכול בקלות לומר לשופט 'הכל מזויף, ותראה אפילו את המלווה, כיצד הוא נראה'...

אבל הצדיק הזה, שזכה לחתנים גדולי-עולם, לא עשה כך. הוא בחר 'להודות' בפני השופט ואמר שאכן חתם על כתב-הערבות, אבל כיון שמדובר בסכום גדול הוא מבקש שיאפשרו לו להחזיר את ה'חוב' בכמה תשלומים - - - העיקר, לא לבייש יהודי. ואיזה יהודי? - שלא התבייש לזיף שטר ולתבוע את הצדיק הזה.

פליאני, כיצד הזקן והפיאות של הזיפן הלז נותרו על כנן בעת

"וְאֵנִי בְּבֵאֵי מִפְּדֹן... וְאֶקְבְּרָה שָׁם" (בראשית מ"ח, ז')
וברש"י: ולא הולכתיה אפילו לבית לחם להכניסה לארץ,
וידעתי שיש בלבך עלי אבל דע לך שעל פי הדיבור...

סיפור מיוחד מובא בהקדמת שו"ת 'רבי איסר יהודה', שהיה מופת הדור, והסיפורים בהקדמתו נסובים על אביו, רבי נחמיה, שהיה ראב"ד בריסק, בתקופה שקדמה לרבני בריסק לבית סולובייצ'יק.

לבית דינו של הראב"ד הוגשה פעם תביעה נגד יהודי שהתבטא בזלזול כלפי הספר הקדוש 'חובת הלבבות', ואמר שבספר זה יש בדיחות...

השומעים רצו לנדות את היהודי הזה, בעוון ביזוי אחד מגדולי רבותינו, אבל כשהובא בפני בית דינו של הראב"ד הגיש לו רבי נחמיה את 'חובת הלבבות', וביקשו לקרוא ב'שער הבטחון'.

והנה, היהודי החל לקרוא ובמקום המילה 'בטחון' אמר 'ב'ידחון'... עתה התברר שהוא לא התכוון כלל לבזות את המחבר, אלא לא ידע לקרוא היטב, וכשם ששיבש את המלים הנ"ל, כך אמר שבחובת הלבבות יש 'בדיחות', בהתכוונו שהספר מלא ב'דברי בטחון', או מילה דומה לזה.

אין ספק שרוח הקודש הופיעה בבית מדרשו של רבי נחמיה, וברצותו ללמד זכות על כל יהודי, זיכהו מן השמים להגיע לחקר האמת. אם לא היה עושה זאת, היה עלול הנידוי לחול על בית הדין עצמו.

'ברגע האחרון החלטתי להסתובב ולהגיב'

עד כמה צריך ללמד זכות על כל יהודי, ובמיוחד כשמדובר ברב ותלמידיו!

אחד הת"ח ברמת אלחנן, המרביץ תורה בישיבה בבני ברק, מספר, שיום אחד כשסיים את השיעור, ופנה לצאת מהיכל הישיבה, הוא שומע שאחד הבחורים קורא לו, אבל במקום לקרוא לרב בשמו, כמקובל, בהקדמת תואר 'הרב' וכו', הוא עושה זאת בסגנון 'פס... פס... פס...'

בתחילה חשבתי שלא להגיב כלל לאותו תלמיד, כדי לחנכו שאין זה מדרך הכבוד לקרוא לרב בצורה שכזו. אבל לאחר מכן החלטתי להסתובב, לראות מי הוא התלמיד, ומדוע הוא קרא לי

שביצע את המעשה הנפשע?!

גם לאחר מכן, השתדל ר' אריה לא לעבור ליד ביתו של האיש
ההוא כדי לא להיתקל בו ולביישו. שימו לב במקום שהמלווה
יזהר בכך, ר' אריה עושה זאת...
צדיק יסוד עולם!

אבל הרבי אמר: 'בחסידות סקווירא יש גם מנהג נוסף'...

והנה לפנינו מעשה נוסף, אצילי מאין כמוהו, שסיפר לי חסיד
סקווירא, שאירע בבית מדרשו של הרבי שליט"א בסקווירא.
בחסידות זו נהגו לא לשיר שיר מסוים כאשר יום טוב חל
בשבת. פעם עבר לפני התיבה שליח ציבור שלא היה בקי כל-כך
במנהגי ה'חצר' והחל להסתלסל במנגינת השיר ההוא.
החסידים היו בטוחים שהנה הרבי יגש אליו ויעיר לו, ויפסיקנו
מלשיר. אבל כ"ק האדמו"ר מסקווירא, הידוע באצילותו ובנועם-
חינו, לא עשה זאת.
עד שאחד החסידים ניגש אל הרבי ואמר שצריך להעיר לחזן.
האדמו"ר חיך, ואמר: 'נכון שיש בסקווירא מנהג לא לשיר את
השיר הזה ביו"ט שחל בשבת, אבל בסקווירא יש גם מנהג שלא
לבייש בני אדם' - - -

מי היה המתמוטט? - זה שבייש את חברו!

ד"ר שלמה דוקס, אחד המומחים ברפואה פנימית ב'בילינסון',
סיפר לי דבר-מה, וגם מכאן נלמד את חומרת העוון של גרימת
בושה ליהודי, וגם שיש דין ויש דיין, ואדם אינו יכול לעשות מה
שהוא רוצה.

"התפללתי בבית כנסת אחד", סיפר הד"ר, "וכשהגיעו לקדיש
יתום התחילו שני יהודים לומר 'קדיש'. האחד עשה זאת לפי
הנוסח של בית הכנסת שבו התפללנו, והשני אמר את הקדיש
בנוסח אחר.

"לפתע אני שומע את הראשון צועק על השני מדוע הוא אינו
אומר את הקדיש בנוסח המקובל... האדם ההוא, שלא ידע את
הניגון, התבלבל בעקבות הצעקה, ופסק מלומר את הקדיש,
ונעלב מאוד.

"לאחר כמה ימים הזדמנתי שוב לבית הכנסת ההוא, והנה
באמצע התפילה התמוטט אחד המתפללים ונשמעו צעקות
'הצילו, הצילו'. מי היה המתמוטט? - האדם שצעק על חברו
וביישו ברבים. הוא קיבל עתה התקפת מחלה ולפתע נודע לכולם
שמשפחתו נגועה במחלה זו. הבושה שנגרמה לו, היתה עצומה".

(נלקט מתוך הספר: 'מצוות בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

קול העם

**בדרך לתחנת האוטובוסים נכנסנו לקנות כמה
דברים דחופים. והנה בעומדי בעמדת התשלום
הצהיר מאן דהו בקול רם: "כל המוצרים שנמצאים
כאן על הדלפק - על חשבוני, לכבוד חנוכה!"...**

סיפור של השגחה פרטית שלימד פשט מחודש בדין "כיבוד אב משל אב"

רבי חיים פסק שהוא חייב לבקר את אביו מתוקף מצוות כיבוד אב.
אך תיכף שלף גם המלומד שלנו את הטיעון של "כיבוד אב משל
אב!!!!" השיב לו רבי חיים בפשטות, שילך ברגל!!! נדהם השואל
וטען: "ברגל זה ייקח לי יומיים?!" השיב לו רבי חיים: "כמה זמן
שייקח ייקח, אתה מחויב במצווה וברגל לא יעלה לך כסף..."
חברי שמע את הפסק וגמר בדעתו להתאמץ ולקיים את
המצווה בהידור למרות האתגר הכלכלי.

בערב קיבלתי טלפון מחברי הטוב ובקול נרגש סיפר לי
כדלהלן: בדרך לתחנת האוטובוסים ביקשה רעייתי לעצור לקנות
כמה דברים דחופים עבור הבית, היא אספה לסל את הדברים
הנחוצים לה ואני ניגשתי לשלם. בעומדי בעמדת התשלום הצהיר
מאן דהו בקול רם: 'כל המוצרים שנמצאים כאן על הדלפק על
חשבוני לכבוד חנוכה!!!...' היו שם המוצרים שלי ושל עוד שני
לקוחות... אני מעריך כי עלות הקנייה הסתכמה בשבעים שקלים
לפחות... ורק אלי פנה ושם לי ביד שטר של חמישים שקלים

שיחה מעניינת התפתחה ביני לבין חברי הטוב שהתייעץ איתי
אם הוא מחוייב לנסוע בחנוכה לבקר את הוריו עם כל המשפחה
המורחבת שלו. משמעות הדבר הוצאה כספית, ואין לו כרגע את
הכסף...

השבתי לו שיש לו מצוות כיבוד אב ואם לקיים בהידור!!! אלא
שהוא למדן לא קטן והוא ציטט לי את הגמרא שכך גם נפסק
להלכה: "כיבוד אב משל אב", כלומר, שאם האבא רוצה שבנו
יכבד אותו, כגון המקרה הזה שהאבא מבקש שיבוא וזה כרוך
בהוצאה של 122 ₪, אזי על האבא לשלם את ההוצאות... והלוא
גם לאבא אין אמצעים לממן לו את הנסיעות, ממילא הוא פטור
מן המצווה...

נזכרתי בסיפור דומה, וסיפרתי לו סיפור שהיה עם רבי חיים
ברסקער. הגיע אליו אדם שאבא שלו גר בעיר אחרת, והוא ביקש
מבנו שיבוא לבקרו, ולבנו לא היה את הכספים לנסיעות וגם לאבא
שלו לא היתה אפשרות לעזור לו, אבל האבא התגעגע אחר בנו...

באומרו: 'לך מגיע דמי חנוכה נוספים!!!'

"התרגשתי מאוד שה' שלח לי עוד בדרך לתחנת האוטובוסים את מלוא הסכום של הנסיעות לכיבוד ההורים"...
הוא הודה לי על העצה הטובה, ואז סיכמתי עבורו את ההלכה

של "כיבוד אב משל אב", כלומר: מי שמשקיע בכיבוד אב, זה יוצא משל אב הרחמן, כלומר, אבא שבשמים כבר משלם על זה... (בעל המעשה: ר. י.).

(טיב הקהילה ויגש תש"פ)

יומא דהילולא

עליה המזונית על ציון הרה"ק רבי נתן מברסלב זי"ע ביומא דהילולא עשרה בטבת

ולא סר ימין ושמאל מהדרך אותה גילה והנהיג רבו הק' רבי נחמן בחייו. ואכן עוד קודם לכן העיד עליו רבינו ואמר: "אף אחד לא יודע ממני, רק רבי נתן, ורבי נפתלי מנעמירוב קצת".

מתוך מסירותו להגדיל את שם רבו הק' רבי נחמן, רצה מאד לבנות בית כנסת על שם רבי נחמן שבו ילמדו ויתפללו לפי דרכה של חסידות ברסלב. ואכן מסר נפשו, כיתת רגליו כדי להוסיף מטבע למטבע ודאג לבעלי מלאכה כדי לבנות את ה'קלויז' בעיר אומן, ובכל זה עסק לבדו בלי שום עזרה. עד היום נמצא זה ה'קלויז' באומן על ההר שמול הציון הקדוש, אחרי ששופץ פעמיים ומשמש כיום כמפעל.

בפי חסידי ברסלב מקובל כי מוהרנ"ת ביקש להיטמן בכניסה לבית העלמין ואמר: "כל נפטר שיעבירו דרך הקבר שלי אעשה לו טובה". קודם פטירתו הורה רבי נתן לתלמידים שלא יבואו אל קברו, מפני שהוא תמיד יהיה אצל ציון הקודש של רבי נחמן מברסלב באומן, אך למרות זאת נוהגים כולם לפקוד גם את ציונו הקדוש ולהרבות בתפילה ותחנונים במקום, בפרט ביום ההילולא עשרה בטבת.

הרב ישראל מאיר גבאי, יו"ר אגודת 'אהלי צדיקים - גדר אבות', שזכה לבנות את האוהל מעל קברו של מוהרנ"ת בעיר ברסלב לרווחת אלפי הבאים להאי אתרא קדישא, ומפעיל את המקום משך כל ימות השנה תוך ליווי הדוק של שמירה וניקיון יומיומי, סידר בליל היא"צ אור לעשרה בטבת, במבנה התחתון 'הכנסת אורחים' של כיבוד קל ושתיה חמה וקרה, יחד עם סעודות הילולא שהגיעו מאומן על ידי הרב מזרחי. על פי ההערכות של השנים האחרונות, צפויים להגיע למעלה מ-2000 יהודים לעיר ברסלב לשפוך שיח בציון הקודש של מוהרנ"ת צוק"ל.

כמדי שנה נערכו באגודת 'אהלי צדיקים - גדר אבות' לקליטת אלפי המתפללים המגיעים לעיר הקודש ברסלב, להשתטח על ציון קדשו של הרה"ק רבי נתן מברסלב זי"ע, גדול תלמידיו של הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע, המכונה בפי החסידים 'מוהרנ"ת', לרגל יומא דהילולא רבה שחל בצום עשרה בטבת.

בקרב חסידי ברסלב נחשב מוהרנ"ת למפיץ תורתו המרכזי וממשיך דרכו של הרה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע לאחר הסתלקותו. חסידות ברסלב זכתה לפרסומה הגדול הודות לפועלו המבורך של מוהרנ"ת, כאשר רבי נתן היה כותב את כל השיחות והתורות ששמע מפי רבו הקדוש ובזכותו יש בידינו כיום את כל ספרי רבי נחמן מברסלב. פעם אף הפליג רבי נחמן בשבח תלמידו הגדול ואמר לחסידי ברסלב: "אתם צריכים להודות לרבי נתן, כי בזכותו נשארו ממני כל-כך הרבה ספרים".

הרה"צ רבי נחמן מטולטשין זצ"ל - תלמידו של רבי נתן וממשיך דרכו, הסביר פעם מה היה ההבדל בין רבי נתן לשאר תלמידי הרה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע. הוא סיפר כי רוב התלמידים היו הולכים לישון לאחר שהיו שומעים תורה מרבים הצדיק, אך לעומתם רבי נתן היה יוצא לשדה מחוץ לעיר וצועק אל ד' יתברך בכיסופים גדולים ובהתעוררות עצומה: "רבונו של עולם, בברסלב בוערת אש, הבער את האש בליבי", כי הבין שכל דיבור של רבי נחמן הוא אש של קדושה המעוררת את הלב אל השם יתברך, והבין שאי אפשר לקבל את האש הזאת, כי אם על ידי תפילה והתבודדות אל השם יתברך.

לאחר הסתלקותו של רבי נחמן מברסלב, עבר מוהרנ"ת להתגורר בעיר ברסלב, שם התקבצו רבים מהתלמידים סביב הנהגתו והדרכתו על פי דרכו ועצותיו של רבו הקדוש. הוא הנהיג את החסידים במסירות נפש גדולה לאחר שהתייטמו מהצדיק

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

טס לחו"ל בעשרה בטבת - האם צריך להמשיך לצום עד סוף הצום לפי שעון חו"ל?

משולחנו של הרב הגר"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: מאחר שהגיע לארה"ב דינו לצום עד סוף היום במקום שבו הוא עומד, ואין להקל אלא רק במקום חולי ע"פ הוראת חכם, כן הורה מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א, ויעוי' בשבט הלוי ח"ז סי' ע"ו וח"ח סי' רס"א.

שאלה: דוד מתכנן לטוס לחו"ל לצורך כיבוד אב ואם לבקר את הוריו הגרים בחו"ל, מועד הטיסה נקבע ליום עשרה בטבת בבוקר, באופן שכשינחות בחו"ל תהיה השעה 2:00 בצהריים, והצום מתארך עוד. האם יצום לפי שעון א"י, או שכיון שנחת בארה"ב ימתין עד מוצאי הצום שם, שזה כמה שעות יותר?

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

למי מפריעה טעותם של איצטגניני פרעה?

ממנו יארגן עשרה בחורים לביתו לשעה הקרובה, כשהגיעו הוגשו בפניהם משקה, וסיפר להם החפץ חיים שבאותו יום הוא נאלץ לקרוא בעניני צבור קטע קטן של כפירה בעתון, וכעת רצונו לתקן את מה שקרה ולעשות שמח לכבוד הקב"ה, וע"כ הוא מבקש מהם לטעום מן המשקה ולפצוח בשירה, וכך במשך זמן ארוך ישבו הבחורים עם מורם ורבים את הפסוק 'כי לה' המלוכה' בניגון מיוחד, כדי לתקן את אותה הקריאה.

(ע"פ ומתוק האור - יציאת מצרים)

ברכות דף ז

הגמרא שואלת: בדברי משה רבנו לפרעה על זמן מכת בכורות, למה ליה למימר כחצות? ומשיבה, שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא. נו, שיחשבו כך, למי זה מפריע שהם יאמרו שמשה בדאי? הגאון רבי אליהו מאיר בלאך ראש ישיבת טלז - קליבלנד זצ"ל אומר שאין לשער גודל ההפסד מחלול ה' של רגע, ודבר זה כבר פועל רושם של חלול שם שמים, ועל כך היתה דאגתו של משה רבנו, לכבוד שמים. ומספר הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, שהחפץ חיים ביקש

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

כלי שרק לפעמים משתמשים בו ב'כלי ראשון' - האם טעון הגעלה בכלי ראשון?

משמש בדרגת חום גבוהה - לדעת השולחן ערוך דינו כפי רוב שימוש, ולדעת הרמ"א, כלי שיתכן כי השתמשו בו בכלי ראשון, לכתחילה יש להגעילו בכלי ראשון. ואם בשעת ההגעלה לא חלפו עשרים וארבע שעות מהשימוש בדרגת החום הגבוהה, לכל הדעות חובה להגעילו בדרגת החום הגבוהה. ויש אומרים שאף במקרה של ספק אם הכלי בן יומו, יש להחמיר.

[שו"ע תנא, ה, ומשנ"ב מה, מו, מז רמט; ביאורים ומוספים דרשו, 46]

כלל הוא בהכשרת כלים: 'כבולעו כך פולטו' - בדרגת החום שבה נבלע האיסור, בה ייפלט. ולכן, כלי ששימוש ב'כלי ראשון' שעל האש - יש להגעילו בכלי ראשון שעל האש, ואם שימוש ב'עירו'י מכלי ראשון - ניתן להגעילו בעירו'י מכלי ראשון. וכן הלאה, לפי סוגי הכלים והעירו'יים. וכלי המשמש רק לצונן, די בניקויו היטב. וכלי שבדרך כלל משמש בדרגת חום נמוכה, אך לעיתים

מהי הגעלה באבן מלובנת וכיצד היא פועלת?

ואף שישנם מקומות בכלי שהאבן לא נוגעת בהם, האדים הרתחים שעולים ממנה נוגעים במקומות אלו ומגעילים אותם. אולם, אם הכלי אינו חלק, פעמים שלא ניתן להגעילו באופן זה. וכמו כן, במקרה שידוע שהכלי בן יומו מבליעה בכלי ראשון, לכתחילה אין לסמוך על הגעלה כזו.

[שו"ע תנא, ה, ומשנ"ב נא רנג]

בהמשך לאמור: בהגעלה של כלי שרוב שימוש שלא ב'כלי ראשון', במקרה שיש כלי גדול אשר לא ניתן להכניסו לכלי ראשון, ניתן להקל ולהגעילו על ידי 'עירו'י מכלי ראשון על גבי אבן מלובנת, והזאת האבן על פני כל הכלי; וטעם הדבר - שהאבן מונעת מהמים להצטנן, וחומם דומה לחום המים שבכלי ראשון.

האם ניתן להשתמש במדיח כלים אחד לחלבי ולבשרי?

ניתן להכשירם, וכן משום שקשה לנקות את המסנן (- פילטר) שבמדיח, ואת סביבותיו. ועוד נחלקו הפוסקים לענין שימוש במדיח אחד לכלים חלביים ובשריים - יש מתירים, ויש אוסרים אף אם מחליף את הרשתות בין שימוש לשימוש.

[ביאורים ומוספים דרשו תנא, 49]

מדיח כלים אשר דפנותיו עשויות אלומיניום - יש אומרים שניתן להכשירו לפסח על ידי הנחת אבן או ברזל מלובנים בתוכו ועירו'י מי המדיח עליהם (ראה לעיל); אולם, את הרשתות אין להכשיר בהגעלה, מחשש שנתר עליהן משהו בעין. ויש אומרים שראוי להימנע מלהכשיר מדיח כלים, כיון שקשה לדייק שהמים הרתחים יגיעו לכל המקומות אליהם הם מגיעים בשעת הדחת הכלים, וכן משום שיש במדיח חלקי פלסטיק שלא

* כלי ששימושו במגע ישיר עם האש ללא תוספת נוזלים - לא ניתן להכשירו בהגעה, כי אם ב'ליבון'. ליבון פירושו מגע ישיר של הכלי עם האש עד שיותזו ממנו ניצוצות, או עד שתתקלף שכבתו העליונה.

* חצובה שמעמידין עליה סירי חמץ כל השנה על גבי האש - מעיקר הדין אין צורך להכשירה לפסח, אך מפני חומרת איסור חמץ - הצריכו להכשירה ב'ליבון קל'. ויש אומרים שבזמננו, שמסגרת החצובה שעל גבי הכיריים רחבה מאוד, והאש אינה נוגעת בכולה - היא טעונה 'ליבון חמור'.

* שיניים תותבות - נוהגים שלא להכשירן בין בשר לחלב, מטעמים שונים, אולם, לענין איסור חמץ, נחלקו הדעות אם צריך להגעילן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לערוך בדיקת חמץ לאור פנס?

בדיקה לאור הפנס; ויש אומרים שאין לבדוק כלל לאור הפנס. ואין צורך לכבות את אור החשמל שבבית לפני בדיקת החמץ. ויש להתחיל את הבדיקה מיד לאחר צאת הכוכבים, כדי שלא יתשל בדבר, ולא ישכח לבדוק; ולדעת הרמ"א ופוסקים נוספים, חכמינו ז"ל קבעו את עיקר זמן הבדיקה לתחילת הלילה. ומי שאינו יכול לבדוק כי אם בסוף הלילה, עדיף שימנה שליח לבדוק בתחילת הלילה. ויש אומרים שהנוהגים להחמיר כשיטת רבנו תם בענין צאת הכוכבים, לא יחמירו כן בנוגע לבדיקת חמץ.

[שו"ע תלא, א, ומשנ"ב א רג; ביאורים ומוספים דרשו, 1, 2 ו 6]

חכמינו ז"ל תיקנו שכל אדם יבדוק בחורים ובסדקים, בכל מקום שמכניסים בו חמץ לפעמים, כדי להוציא את כל החמץ מרשותו. ומכיון שאור היום אינו ראוי לבדיקה זו, ונצרך עבודה אור הנר, ואור הנר מאיר טוב יותר בלילה מביום; ועוד, שבלילה בני אדם מצויים בבתיים - קבעו חכמים שהבדיקה תעשה בלילה, בליל ארבעה עשר בניסן.

ונחלקו פוסקי זמננו בנוגע לבדיקה לאור פנס חשמלי: יש שמתירים לבדוק לאורו אף בברכה; ויש אומרים שלכתחילה אין לשנות מתקנת חז"ל לבדוק לאור הנר, אך אם אינו יכול, כגון שחושש לדליקה, יבדוק לאור הפנס. ויש אומרים שאין לברך על

י' בטבת | רבי ראובן אליצור ב"ר יצחק מאיר קרלנשטיין זצ"ל, מגיד מישרים, בעל יחי ראובן

ביום זה בשנת ג' אלפים של"ח, החל המצור על ירושלים, בו סמך נבוכדנצר מלך בבל את חילו על העיר כדי לכבושה. והוא תחילת חורבן הבית הראשון.

יארצייט:

ביום זה נפטר הנביא מלאכי ע"ה, שהיה אחרון הנביאים.
 שע"א: רבי יהודה לייב ב"ר עובדיה איילנבורג זצ"ל, בעל מנחת יהודה.
 תר"ה: רבי נתן ב"ר נפתלי הרץ שטרנהרץ זצ"ל, מברסלב, תלמידו של רבי נחמן מברסלב ובעל ליקוטי הלכות.
 תרס"ב: רבי מאיר שלום ב"ר יהושע אשר רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר מקאלושין, אב"ד פוריסוב וגרובלין ובעל נהר שלום.
 תרע"ה: רבי ירחמיאל יוסף ב"ר אלעזר מנחם מנדל בידרמן זצ"ל, האדמו"ר מלעלוב.
 תרצ"ט: רבי משה בונם ב"ר יונה קרויס זצ"ל, אב"ד באדען-שוויץ, בעל מנחת משה.
 תש"ג: רבי יחזקאל ב"ר מאיר יחיאל הלוי הלשטוק זצ"ל הי"ד, האדמו"ר מאוסטרובצה ור"י בית מאיר.
 תשי"ח: רבי שבתי ב"ר מרדכי געציל יגל זצ"ל, ר"י סלונים.
 תשי"ח: רבי מאיר חיים ב"ר יעקב אונגר זצ"ל, אב"ד לאקנבך ובעל שו"ת מאור החיים.
 תשל"ג: רבי עמרם ב"ר אשר אנשל הלוי יונגרייז זצ"ל, אב"ד בודפשט ובעל תפארת עמרם.
 תש"ן: רבי אברהם אבא ב"ר יוסף לייפר זצ"ל, האדמו"ר מפיטסבורג - אשדוד ובעל אמונת אברהם.
 תשע"ד: רבי ראובן אליצור ב"ר יצחק מאיר קרלנשטיין זצ"ל, מגיד מישרים, בעל יחי ראובן.
 תשע"ז: רבי משה ב"ר יצחק מאיר שפירא זצ"ל, ר"י בית בנימין, בעל אפיקי מים, ממעמקים ועוד.

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

אדם ישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם והכספת פרוצה...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

מתעורר להם חשד, ואפילו מבוסס ביותר, על פלוני שגרם להם נזק, הם עושים דין לעצמם ותופסים ממנו ממון וכדומה. הכלל הוא, שכל 'ראיה' או 'דברים ניכרים' שאינם עדות ברורה או הוכחה מוחלטת שיכולה להתקבל בבית דין, אסור לתפוס מהשני ממון מחמתה. הדוגמה שמביא לכך ה'חפץ חיים' היא, באדם שישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם, הכספת פרוצה ונגנב מתוכה כסף. לכאורה הדברים ברורים שהוא הגנב. אולם למרות זאת, אסור לו לעשות דין לעצמו בענין זה, אלא עליו לתובעו בבית דין. גם להכותו כדי שיודה אסור; ולבזותו - מסתפק ה'חפץ חיים' האם מותר.

בהלכות הנלמדות היום (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים ח-ט-י) עוסק ה'חפץ חיים' באופן בו יש 'דברים הניכרים' שעל ידם נראה שהרכילות שסופרה היא אמת. מעיקר הדין, באופן זה מותר לשומע להאמין, בתנאים הבאים: אם יש בכך תועלת להבא; אם אותם 'דברים ניכרים' הם חד משמעיים ואין אפשרות לפרשם לצד זכות; אם הוא ראה אותם בעיניו ולא שמעם מפי אחרים; שיהיו דברים שנוגעים לעצם הסיפור, ולא 'דברים הניכרים קצת'; והתנאי האחרון - כל ההיתר הוא רק להאמין בלבד, אך לא לספר לאחרים, ולא להפסידו בממון או להכותו מחמת כך. אגב כך מעורר ה'חפץ חיים' בדבר שרבים נכשלים בו - שכאשר

כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, נמצא שבכל שנה מתחדש חורבן חדש. וזהו בכל פעם כשמגיע אותו יום של עשרה בטבת, שהתחיל אז למעלה משפט החורבן, כמו כן בכל דור ודור יושבין בית דין של מעלה וגוזרין החורבן של כל שנה ושנה.

(חתם סופר ח"ב דרשות ז באדר)

נשתדל היום להתחזק ולהתפלל מעומק הלב על בניין בית המקדש, שהרי היום הוא יום דין לשנה זו על בניין הבית